

Koskien lausuntoluonnosta hallituksen esitykseksi laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta, luonnosta valtioneuvoston asetukseksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta sekä luonnosta koskien maankäyttö- ja rakennuslain nojalla annettavia ympäristöministeriön asetuksia, **KTK Tekniikan Asiantuntijat ry** lausuu seuraavaa:

Yleistoteamuksena KTK toteaa, että kuntien rakennusvalvonta- ja -tarkastustehtäviin tulee varata riittävästi virkoja ja muita voimavaroja..

Tekstin luettavuuteen ja loogisuuteen tulisi kiinnittää huomioita niin, että muutoksen alla oleva maankäyttö- ja rakennuslaki sekä asetus muodostaisivat lukijalle ristiriidattoman ja loogisen sekä kohtuullisen helposti aukeavan kokonaisuuden.

Yksityiskohtia

Pääpiirustukset... luonnos asetukseksi.

6 § Piha-alueen tiedot asemapiirroksessa

Piha-alueen tiedot asemapiirroksessa perustuvat A2:n 5.2.3 määräyksen ranskalaisiin viivoihin 17-21. Pykälään on lisätty uusi numeroitu kohta 2 säilytettävät ja muutettavat pihajärjestelyt ja -rakenteet. Lisäyksen perusteluna on korjaus- ja muutostöissä tapahtuvien piha-alueen järjestelyjen muutosten merkitsemisen asemapiirrokseseen samaan tapaan kuin rakennusten ja puuston osalta nykyisin. Pihan ja istutusten järjestelyt voivat edellyttää asemapiirrosta tarkemman suunnitelman laatimista, jolloin suunnitelmaan voidaan sisällyttää rakennuksen ympäristön toiminnot tontilla, kuten pelastustiet, pysäköinti, oleskelualueet, hulevesien käsittely ja kuivausjärjestelmät, pinnan taseus, pintarakenteet, kasvillisuus ja kasvualusta, kalusteet, varusteet, valaistus sekä puutarhatyökalujen ja -kalusteiden säilytystilat. Pihan muutossuunnitelmassa on lisäksi mahdollista esittää käyttöön jäävät ja purettavat piharakenteet sekä säilytettävä ja poistettava kasvillisuus.

Pihan käyttösuunnitelman tekijän pätevyysvaatimukset on kirjattava suunnittelupätevyyksiin. Laajat kokonaisuudet maisema-arkkitehti ja kortteli- ja tonttikohtaiset suunnitelmat hortonomi amk.

120 e § Suunnittelijan kelpoisuusvaatimukset yleistä

Lain kohdassa ei tulisi puhua kelpoisuusvaatimuksista pelkän koulutuksen ja kokemuksen kautta. Kelpoisuus tulee aina tapauskohtaisesti suhteuttaa rakennushankkeen vaativuuteen ja se on rakennusvalvontaviranomaisen arvioitava. Kelpoisuutta ei voida yleispätevästi osoittaa pelkän koulutuksen ja kokemuksen tai alakohtaisen pätevoitymisen todentamisen kautta. Kelpoisuutta ei myöskään voi saavuttaa aiemman suoritetun suunnittelutehtävän kautta. Lainlaatijan tulisi miettiä, pitäisikö kohdassa puhua pätevydestä, johon kyseinen teksti ehkä paremmin sopisi.

Kelpoisuusvaatimuksissa tulisi olla maininta, miten nykyiset tehtäviä hoitavat viranhaltijat ovat päteviä tehtäviinsä jatkossakin. Kelpoisuusasia voidaan kirjata esimerkiksi siirtymäsäännöksiin. Myös siirtymäaika tulisi olla huomioitu siirtymäsäännöksissä. Siirtymäaika on tärkeä myös siksi, että työpaikkahakemuksissa huomioitaisiin ja rinnastetaan aikaisemman koulutusjärjestelmän mukaiset tutkinnot oikeudenmukaisesti.

Kyseinen kohta tulisi selventää niin, että se olisi helposti luettavissa eikä jäisi lukijan arvailujen ja tulkinnan varaan, ketkä saavat toimia vaativissa suunnittelutehtävissä. Voimassa olevan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 48 §:n mukainen teksti tulisi lisätä tähän kohtaan ja näin selventää eritasoisten korkeakoulututkintojen tai ammatillisen korkea-asteen tai sitä vastaavien tutkinnon suorittaneiden (arkkitehtien, DI, rak.arkk. AMK / ins. AMK, rakennusarkkitehtien ja insinöörien) mahdollisuus toimia A - vaativuusluokan suunnittelutehtävissä. Tämä senkin vuoksi, että muuttuvassa asetuksessa asiaa ei enää kerrotaisi.

120 e §/1

Erittäin vaativiin AA-tason hankkeisiin pätevytyminen pitäisi edelleen mahdollistaa alemman korkeakoulututkinnon tai aiemman ammatillisen korkea-asteen suorittaneille ja vastaavissa tehtävissä toimineille siihen yhdistetyn riittävän soveltuvan suunnittelukokemuksen kautta.

Suunnittelijatarjonta muualla Suomessa ei ole yhtä runsasta kuin kasvukeskuksissa. Siksi esimerkiksi alemman korkeakoulututkinnon tai vastaavan suorittaneiden kelpoisuus A- ja AA-vaativuusluokan hankkeisiin tulee edelleen mahdollistaa. Käytäntö on osoittanut, että aiemman ammatillisen korkea-asteen tai AMK -tutkinnon suorittaneiden rakennusarkkitehtien ja insinöörien hyvää käytännön osaamista ja työpanosta tarvitaan koko maassa.

Tällä hetkelläkin kentällä toimii paljon ammattitaitoisia ja pätevytyneitä em. alemman tutkinnon suorittaneita suunnittelijoita A- ja AA- vaativuusluokan hankkeissa. Heidän työmahdollisuuksiinsa ei tule kaventaa eikä ammattitaitoa heittää uudella lakiuudistuksella hukkaan. Uudistuksen seurauksena on vaara, että aletaan käyttää ns. "bulvaanis suunnittelijoita", kun vaaditun mukaista suunnittelijapätevyyden omaavaa suunnittelijaa ei tarjonnan vuoksi ole mahdollista kiinnittää.

Vastaavasti sama asia koskee myös lakiehdotuksen esitystä työjohtajien kelpoisuudesta, vanhan rakennusmestariopetuksen suorittaneiden osalta. Siirtymäsäädöksiä pitää korostaa. "Vanhat" rakennusmestarit ovat hyvin pätevytyneitä ja rakennusvalvonnalla on paikallinen tuntemus suunnittelijoiden ja vastaavien työjohtajien tehtäviin päteviin henkilöihin.

Vanhan koulukunnan rakennusmestareita on vielä parikymmentä vuotta työmarkkinoilla, ja uudetkin AMK -rakennusmestarit tulee hyväksyä ainakin vastaavan työjohtajan tehtäviin, jos kokemusta toiminnasta on.

Laki- ja asetusehdotuksen, sekä voimassa olevan RakMK A2:n mukaan suojeltuihin rakennuksiin tai suojellussa ympäristössä tehtävät suunnittelu- tai muutostyöt on sisällytetty suunnittelutehtävän vaativuusluokaltaan ja suunnittelijapätevyyden osalta ainoastaan AA-luokan hankkeiksi.

Suojelumerkintöjen ja suojeltujen rakennusten korjaus- ja muutoshankkeiden vaativuuden monitasoisuus tulee huomioida määriteltäessä suunnittelutehtävän vaativuusluokkia asetusmuutoksessa. Tähän asti on voitu käyttää harkintaa suhteutettaessa suunnittelijakelpoisuutta suunnittelutehtävän vaativuuteen.

Uudesta suunnittelutehtävän vaativuusluokkaa koskevasta asetusehdotuksesta on luettavissa yleinen suunnittelutehtävien vaativuusluokkien tason nostaminen myös A- ja B-luokan hankkeissa, jolloin loogisesti ajatellen AA-luokan hankkeita tulisi vastedes olla vähemmän kuin ennen. Tämä on ristiriidassa lakiehdotuksessa esitetyn suunnittelutehtävän vaativuus- ja suunnittelijan pätevyysvaatimusten, ja toisaalta suojeltujen rakennusten lukumäärän sekä suojelumerkintöjen ristiriitaisuuden kanssa, koska esim. sr-2 -merkinnällä suojellaan sekä pientaloja, että arvotarkoituksia. Suojelluissa rakennuksissa tehtävät muutostyöt ovat vaativuustasoltaan kirjavia, eivätkä kaikki missään nimessä ole suunnittelutehtävän vaativuusluokaltaan tai suunnittelijapätevyysvaatimukseltaan AA-luokkaa. Harkintaa ja tulkintaa tulisi siis edelleen voida käyttää, tai antaa väljyyttä asetuksen taulukon suunnittelutehtävän vaativuusluokkien määräytymiseen.

Rakennusasetuksen muutosesityksessä koskien pääsuunnittelijan sekä vastaavan työnjohtajan tehtäviä, on toistoa verrattuna lakiehdotuksen vastaaviin kohtiin.

120 f §:

Suunnittelijoiden ilmoittamisessa edellytetään osoitettavan erikseen jokaisen suunnittelijan suostumus. On mietittävä, miten tämä voidaan toteuttaa siirryttäessä sähköisiin lupahakemuskaavakkeisiin. Riittäisikö edellytetty hankkeeseen ryhtyvän velvollisuus ilmoittaa suunnittelija ja vastata allekirjoituksellaan suunnittelijoiden suostumuksesta?

Luonnos lakiehdotukseksi....

134 a §. Erityissuunnitelmien toimittaminen.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 134 a §, jossa säädettäisiin erityissuunnitelmien toimittamisesta rakennusvalvontaviranomaiselle.

Nykyisin erityissuunnitelmien toimittamisesta säädetään 134 §:n 3 momentissa, maankäyttö- ja rakennusasetuksen 49 §:n 3 momentissa sekä rakennuksen suunnittelijoista ja suunnitelmista annetun ympäristöministeriön asetuksen 5 luvussa. Laissa oleva sääntely ei nykyisellään muodosta riittävää perustaa asetuksissa oleville säännöksille, ja osa asetuksissa olevista säännöksistä kuuluu sisältönsä perusteella lain tasolle. Perustuslain 80 §:n säädöstasoa koskevien vaatimusten ja selkeyden vuoksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 134 a §, jossa säädettäisiin 134 §:n 3 momenttia kattavammin erityissuunnitelmien toimittamisesta.

Pykälän 1 momentin mukaan rakennusvalvontaviranomainen voisi määrätä rakennusluvassa, aloituskokouksessa tai erityisestä syystä rakennustyön aikana rakennesuunnitelman, lämmityslaitesuunnitelman, kiinteistön vesi- ja viemärlaitteistosuunnitelman, ilmanvaihtosuunnitelman sekä purku- ja suojaussuunnitelman laatimisesta ja toimittamisesta rakennusvalvontaviranomaiselle. Asiallisesti vastaavat säännökset ovat nykyisin maankäyttö- ja rakennusasetuksen 49 §:n 3 momentissa sekä rakennuksen suunnittelijoista ja suunnitelmista annetun ympäristöministeriön asetuksen 5.4.1 kohdassa. Purku- ja suojaussuunnitelmasta ei ole nykyisin säännöksiä laissa eikä asetuksessa.

Laissa ehdotetaan mainittavan nimeltä rakennesuunnitelma, lämmityslaitesuunnitelma, kiinteistön vesi- ja viemärlaitteistosuunnitelma, pihan vihersuunnitelma(lisäys), ilmanvaihtosuunnitelma sekä purku- ja suojaussuunnitelma, jotka ovat useimmiten tarvittavia erityissuunnitelmia. Nämä erityissuunnitelmat tulisi mainita lain tasolla myös sen vuoksi, että niiden sisältöä koskevia tarkempia säännöksiä on nykyisin rakennuksen suunnittelijoista ja suunnitelmista annetun ympäristöministeriön asetuksen 5 luvussa, ja niiden sisällöstä on jatkossakin tarpeen säätää tarkemmin ympäristöministeriön asetuksella.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä laadittavaksi ja toimitettaviksi myös muita rakennushankkeen laadun tai laajuuden vuoksi tarpeellisia erityissuunnitelmia. Tällaisia suunnitelmia ovat esimerkiksi radon-tekniinen suunnitelma, kalliorakentamistekniinen suunnitelma, suunnitelma rakennuksen lämpö-, kosteus- ja ääniteknisestä toimivuudesta, paloturvallisuusselvitys, suunnitelma paloilmoitinjärjestelmistä ja koneellisesta savunpoistosta, merkki- ja turvavalaistussuunnitelma, sammutusautomaattikasuunnitelma, rakennusautomaatiosuunnitelma sekä valaistussuunnitelma.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että jos rakennusvalvontaviranomainen määrää laadittavaksi ja toimitettavaksi erityissuunnitelman, se on toimitettava rakennusvalvontaviranomaiselle ennen sitä koskevaan työvaiheeseen ryhtymistä. Asiallisesti vastaava säännös on nykyisin rakentamisen valvonnasta ja teknisestä tarkastuksesta annetun asetuksen 5.2.2 kohdassa.

Pykälän 4 momentissa olisi valtuus antaa ympäristöministeriön asetuksella tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettujen erityissuunnitelmien sisällöstä ja esitystavasta.

Pykälässä tulee mainita asemapiirrosta täydentävä pihan vihersuunnitelma,(jossa huomioidaan mm. lumitilat ja hulevedet.)

Helsingissä 18. tammikuuta 2013

KTK Tekniikan Asiantuntijat ry

Keijo Houhala
puheenjohtaja
keijo.houhala@ktk-ry.fi
0400 551 175

Sampo Kilpeläinen
alueasiamies
sampo.kilpelainen@ktk-ry.fi
040 731 0069